

Täysistunto

Torstai 25.11.2021 klo 15.59—19.08

2.2. Suullinen kysymys energian hinnan noususta (Harry Harkimo liik)

Suullinen kysymys SKT 212/2021 vp

Suullinen kyselytunti

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Edustaja Harkimo, te olette samaan kokonaisuuteen harkinnut kysymystä. — Olkaa hyvä.

Keskustelu

16.07 **Harry Harkimo liik:** Kiitos, arvoisa herra puhemies! Kun polttoaineen hinnat ja energian hinta nousevat, kiihtyy inflaatio ja jossain vaiheessa korotkin nousevat. Kun ihmisillä ei ole varaa kuluttaa muuhun kuin näihin asioihin, hiipuu talouskasvu eikä työllisyys enää kohene. Ajamme siis taloutta päin seinää. Eikö tämä huolestuta teitä, ministeri Saarikko?

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Ministeri Saarikko, olkaa hyvä.

16.08 **Valtiovarainministeri Annika Saarikko** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kuten totesin, niin kyllä, kannamme huolta pienituloisten suomalaisten arjesta ja tämän yhteiskunnan sosiaalisesta oikeudenmukaisuudesta, ja sen takia hallituksen ohjelmassa ja sitä kautta kansalaisten lompakossa näkyy monia päätöksiä, jotka ovat olleet plusmerkkisiä. Yksi osa tätä ovat olleet korona-aikana ne monet tuet sekä kotitalouksille että yrityksille.

Vielä haluan tässä todeta, että erityisesti perussuomalaisten suunnalta tullut iso poliittinen avaus merkittävästä veronalennuksesta sähköveroon ja polttoaineveroon on kustannuksiltaan miljardiluokan esitys. Sama puolue esittää jatkuvasti huolta Suomen valtiontaloudesta, ja nyt ette kerro, mistä nämä rahat otettaisiin.

Haluan korostaa, että esimerkiksi sähkön hinta on Suomessa edelleen alimpia koko Euroopassa, ja tämä hallitus on tehnyt toimia, jotka ovat hillinneet sähkön hinnan nousua. Esimerkiksi kotitalouksien osalta sähkön siirtohintoja on hillitty niin, [Puhemies koputtaa] että ensi vuonna kotitalouksilta peritään [Puhemies: Kiitoksia!] 380 miljoonaa euroa vähemmän.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Aika. — Edustaja Vähämäki, olkaa hyvä.

16.09 **Ville Vähämäki ps** (vastauspuheenvuoro): Kunnioitettu puhemies! Osana EU:n ilmastopakettia komissio on ehdottanut muun muassa päästökaupan laajentamista liikenteeseen sekä lämmitykseen — päästökauppatulot menisivät EU:n yhteiseen kassaan. En ole

Pöytäkirjan asiakohta PTK 140/2021 vp

havainnut, onko tehty laskelmia siitä, paljonko ehdotus nostaisi polttoaineiden tai lämmittämisen hintoja.

Samassa yhteydessä on ehdotettu hiilitullimekanismia myös sähkölle. Tämä koskisi Venäjältä tuotavaa sähköä. Tämän ehdotuksen hintalapuksi on ilmoitettu noin 400 miljoonaa. Laskun kohonneesta sähkön hinnasta maksaisivat teollisuus sekä kotitaloudet.

Kysyn hallitukselta: aiotteko tulevissa neuvotteluissa kannattaa vai vastustaa näitä ehdotuksia?

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Pääministeri Marin, olkaa hyvä.

16.10 Pääministeri Sanna Marin (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tämä ilmastopaketti, niin sanottu Fit for 55 -paketti, on laaja kokonaisuus, ja siihen sisältyy useita elementtejä. Mitä tulee päästökaupan laajentamiseen, niin ehdottomasti on järkevämpää se, että toimisimme eurooppalaisella tasolla. Näin voimme varmistaa sen, että jokainen jäsenvaltio tekee oman osansa yhteisten ilmastopäätösten eteen. Eli kyllä, lähtökohtaisesti päästökauppaa kehittämällä kannattaa asioita tehdä. Suomi on aikaisemminkin tukenut nimenomaisesti päästökaupan kautta tehtäviä päästövähennyksiä, koska ne ovat tehokkaita ja ne kohdistuvat jäsenmaihin verrattain tasapuolisesti.

Mitä sitten tulee näihin muihin paketin esityksiin, niin näitä hallitus tietenkin käsittelee ja on eduskuntaan myös nämä kannat toimittanut, ja nyt eduskunnan valiokunnat omalta osaltansa näitä kantoja muodostavat. Suomi on pitänyt tärkeänä sitä, että EU:ssa tehdään päästövähennyksiä. Me olemme kannattaneet EU:n kunnianhimoista ilmastopolitiikkaa. [Puhemies huomauttaa ajasta] Se on meidän kaikkien etu.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Edustaja Heinonen, olkaa hyvä.

16.11 Timo Heinonen kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Vuosi sitten, arvoisa hallitus, te korotitte polttoaineveroa koko 2000-luvun suurimmalla korotuksella, ja se näkyy nyt tankilla. Metsuri tankkasi Lopen Shellillä Hiluxiaan, ja lähelle kaksi euroa oli tuo litrahinta: yli 100 euroa.

Pienituloiset ja maalla asuvat saivat teidän kompensatiomallinne mukaan jonkinlaisen tukea. Lokakuussa, 28.10., viime vuonna Ylen A-studiossa tätä kompensatiomallia käsiteltiin, ja liikenneministeri Timo Harakka, te olitte keskustelussa mukana. Te vastasitte, kun kysyttiin, mitä se tarkoittaisi, että pienituloisille ja maalla asuville tulisi jotain helpotusta, suora lainaus: ”Pankkitilille ilmestyy rahaa.” [Ben Zyskowiec: Hyvä!] Ei tälle metsurille, arvoisa ministeri Harakka, [Keskeltä: Ei ole näkynyt!] ilmestynyt tilille yhden yhtä euroa takaisin, vaan sieltä lähti yli 100 euroa. [Puhemies koputtaa] Koska tämä näkyy hänen tilillään? [Perussuomalaisten ryhmästä: Selityksen paikka!]

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia. — Ministeri Harakka, olkaa hyvä.

16.12 Liikenne- ja viestintäministeri Timo Harakka (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Erinomaista, että edustaja Heinonen otti esiin tämän väittämänsä, jota myös edustaja Antikainen on tässä levitellyt mediassa. [Sanna Antikainen pyytää vastauspuheenvuoroa] Me puhuimme A-studiossa polttoaineen päästökaupasta, jonka edustaja Vähämäki otti tässä esille.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 140/2021 vp

Meidän fossiilittoman liikenteen tiekartta on kolmivaiheinen, ja siinä vaiheessa, jos muut toimet eivät riittäisi, olisimme valmiit keskustelemaan päästökaupasta, mutta nyt näyttää siltä, että liikenne sähköistyy aivan ennätysvauhtia, jolloin meidän tämänhetkinen arviomme on se, että kansallinen päästökauppa ei olisi tarpeellinen. Tähän liittyi tämä kompensatiomalli, jossa ensimmäistä kertaa, kuten ministeri Saarikko tuossa sanoi, vähätuloisten, pienipalkkaisten ihmisten huolia polttoaineen hinnankorotuksista otettaisiin huomioon. Nykymallissa olemme vaikeassa tilanteessa, kun raakaöljyn hinta, kuten ministeri Lintilä sanoi, on nelinkertaistunut yli vuodessa ja meillä on nyt tällä hetkellä [Puhemies koputtaa] bensiinin hinta 47 senttiä kalliimpi kuin vuosi sitten. [Puhemies: Kiitoksia, aika!] Veron osuus on tästä täysin mitätön. [Ben Zyskowicz: Tuleeko sitä rahaa tilille, ministeri Harakka? — Timo Heinonen: Ei näy!]

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: — Edustaja Vestman, olkaa hyvä.

16.13 Heikki Vestman kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Hallitusohjelman mukaan vasemmistohallitus on sallimassa uuden työssäkäyntiveron, tietullin, käyttöön-oton. Tietulli romuttaisi ahkeruuden kannustimia ja vähentäisi työllisyyttä ja kaupunkiseutujen elinvoimaa. Uudenmaan kehyskuntien selvityksen mukaan tietulli kurittaisi erityisesti pieni- ja keskituloisia työntekijöitä sekä palvelualojen yrittäjiä. Asiantuntijoiden mukaan jopa asuntojen arvot voisivat laskea.

Autoilijoita kurmuuttamalla ei ilmastoa pelasteta. Liikenneministeri Harakka tunnusti vuosi sitten kyselytunnilla: ”Ruuhkamaksujen käyttöönotto Helsingin seudulla käytännössä johtaisi äärimmäisen vähäiseen päästövähennykseen.”

Valtiovarainministeri Saarikko, aioteko te todella viedä eteenpäin tietullilakia, joka sallisi suomalaisten työntekijöiden ja yrittäjien rankaisemisen ahkeruudesta eikä edes vähentäisi päästöjä?

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Ministeri Saarikko, olkaa hyvä.

16.15 Valtiovarainministeri Annika Saarikko (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tämä ruuhkamaksuihin liittyvä selvitys on käynnissä valtiovarainministeriössä, mutta on hyvä huomata, että jos sellainen laitettaisiin voimaan — sellaista päätöstä ei siis ole hallituksella — jos sellainen laitettaisiin voimaan, sen käyttöönotosta päättäisivät kunnat, esimerkiksi Helsinki, jota johtaa teidän edustamanne puolue kokoomus, ja ne tekisivät ratkaisun siitä, haluttaisiinko kyseinen ruuhkamaksu ottaa käyttöön. Ei, sellaisesta ei ole hallitus tehnyt päätöstä vaikkapa pääkaupunkiseudun asukkaille.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Edustaja Essayah, olkaa hyvä.

16.15 Sari Essayah kd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! On aivan oikein, niin kuin ministeri täällä sanoi, että toki maailmanmarkkinahinta on raakaöljyllä noussut, mutta hallitus teki vuonna 2020 veronkorotuspäätöksen, jonka johdosta nyt vielä tulevallekin vuodelle meillä liikennepolttoaineitten hinta nousee 250 miljoonaa euroa. Kristillisdemokraatit omassa vaihtoehtobudjetissaan ovat purkamassa tämän hallituksen veronkorotuksen.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 140/2021 vp

Tuo korotus tehtiin silloin aivan toisenlaisessa tilanteessa. Tällä hetkellä meillä hinnat nousevat maailmassa ja meillä on inflaatio kiihtymässä. Eikö nyt olisi järkevää, että hallitus uudelleenarvioisi tämän politiikkansa, mikä liittyy niin liikennepolttoaineisiin kuin myöskin lämmityspolttoaineisiin? Tällä hetkellä tämä kaikki kurittaa tavallista suomalaisia, joka asuu maaseudulla, haja-asutusalueella, ja liikkuu autolla. Myöskin meidän kuljetusyritykset ja ylipäänsä kuljetukset ovat vaarassa hallituksen vastuuttoman politiikan takia.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Ministeri Saarikko, olkaa hyvä.

16.16 Valtiovarainministeri Annika Saarikko (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Jaan edustaja Essayahin arvion siitä, että laaja maa Suomi ja ihmiset sen eri puolilla ansaitsevat oikeudenmukaista politiikkaa ja autoilijoita ei pidä kurittaa sellaisesta arjesta, jossa auton käyttö on välttämätöntä. Se on monen suomalaisen arjen todellisuus.

Haluan kuitenkin realistisesti todeta, että nämä täällä tehdyt esitykset, jotka liittyvät nyt bensiinin hintaan ja veronkorotuksiin ja verojen laskemiseen, eivät välttämättä olisi poistamassa sitä tosiasiaa, että se öljyn maailmanmarkkinahinta nyt on suurin syy siellä bensiinitankilla sitä hintaa nostamaan. On hyvä havaita, että se hallituksen korotus oli mittakaavaltaan noin 5—7 sentin luokkaa [Oikealta: Historian suurin!] sekä bensassa että dieselissä. Se on totta kai merkittävä, mutta ne nousut ja paineet, joita täällä on kuvattu, ovat huomattavasti suurempia. Siksi on hyvä kertoa rehellisesti kansalaisille, mihin se suurin syy bensiinin hinnannousussa liittyy, ja tämä on isompi kysymys: [Puhemies: Aika!] inflaatiopaine ja riski koko Euroopassa ja samoin energian hinnannousu [Puhemies: Kiitoksia!] monessa muussakin asiassa kuin polttoaineissa. [Juha Mäenpään välihuuto]

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Edustaja Puisto, olkaa hyvä.

16.18 Sakari Puisto ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kireä verotus on monessakin mielessä ongelmallista. Se leikkaa ihmisten ostovoimaa, se on kannustinongelma työnteolle ja yrittäjyydelle. Samalla se on myös este oikeasti kannattavalle työperäiselle maahanmuutolle mutta sen sijaan kannustin tulonsiirroille tuleville maahanmuuttajille. Korkean verotuksen myötä kaikella on myös tapana olla kalliimpaa, koska verot ja maksut käytännössä siirtyvät ainakin täällä valmistettujen tuotteiden ja palveluiden hintaan.

Nyt kysyn: kun meillä on jo ennestäänkin korkea verotus ja sitten päälle näyttää olevan inflaatiota, niin eikö nyt nimenomaan pitäisi kahteen kertaan harkita ennen kuin omaehtoisesti tuodaan vielä lisää erilaisia toimia, mitkä nostavat kustannuksia? Nyt viitataan erityisesti tähän EU:n Fit for 55 -pakettiin, koska siinä on tullut oikeastaan ovista ja ikkunoista erilaisia ehdotuksia, jotka nostavat kustannusten hintoja mutta joita hädin tuskin on kunolla ehditty käsittelemäänkään täällä eduskunnassa.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia. — Valtiovarainministeri, olkaa hyvä.

16.19 Valtiovarainministeri Annika Saarikko (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Pahoittelet jo etukäteen, että listani on nyt hieman ”ei”-painotteinen, mutta sekä edustaja Puiston että muihin kysymyksiin vielä täsmennyksenä: Hallituksella ei ole päätös-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 140/2021 vp

tä liikenteen kansallisesta päästökaupasta. Hallitus ei ole korottamassa polttoaineen veroja tällä vaalikaudella enää. [Oikealta: Eikä laskemassa!] Hallitus ei ole kiristänyt työn verotusta — päinvastoin olen pohdiskellut, olisiko sitä syytä alentaa osana kasvutoimia, -politiikkaa vuodelle 23. [Oikealta: Tuumasta toimeen!] Hallitus ei ole kiristänyt yrittäjien verotusta. Ja hallitus ei kannata EU:ssa kaavailtua sosiaalirahastoa.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Pyydän, että muistatte sen, että meillä on maskit päällä, vastauksia on vaikea ihmisten kuulla television puolelta, joten ollaan mahdollisimman hiljaa silloin, kun kysytään. — Edustaja Honkonen.

16.20 Petri Honkonen kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Nyt vaikuttaa siltä, että perussuomalaiset ovat erehtyneet. Aluevaaleissa päätetään sosiaali- ja terveyspalveluista, [Perussuomalaisten ryhmästä: Tämä on eduskunta!] ei liikenteen hinnasta.

Autoilun kustannukset ovat todellakin huolestuttavasti kasvaneet, ja ne ovat luonnollisesti suurin ongelma heille, jotka joutuvat paljon autoilemaan erityisesti tuolla maaseudulla ja pitkien etäisyyksien alueilla. Suomessa on yli 2 miljoonaa henkilöautoa, ja tosiaankin tilanne on siltä osin vakava.

Nyt sähköautot yleistyvät todella nopeasti, ja se tulee alentamaan autoilun verotuottoa jopa 2 miljardia tulevina vuosina, ja tämäkin tulisi ratkaista. Me emme keskustassa kannata liikenteen päästökauppaa mutta olemme esittäneet tämän kilometreihin perustuvan veromallin, jossa polttoainevero lakkautettaisiin kokonaan ja sen sijaan käytön mukaan verotettaisiin autoilua, ja silloin kustannukset olisivat pienimmät siellä, missä ei ole joukko-liikennettä ja julkista liikennettä ollenkaan käytettävissä eli pitkien etäisyyksien Suomessa [Puhemies koputtaa] ja maaseudulla. Miten hallitus näkee [Leena Meren välihuuto — Puhemies: Aika!] tämän liikenteen käyttöön perustuvan verotuksen?

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Valtiovarainministeri, olkaa hyvä.

16.21 Valtiovarainministeri Annika Saarikko (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kysyjä ottaa esiin kaksikin tärkeää näkökulmaa:

Ensinnäkin sen, että liikkumisen pitkien välimatkojen maassa pitää olla jatkossakin mahdollista tuloista riippumatta. Autoilun — ja siihen liittyvän oikeudenmukaisuuden — sellaisessa tilanteessa, kun se on ihmisille välttämätöntä, pitää olla jatkossakin mahdollista.

Mutta toinen tosiseikka on — koska oletan, että täällä useampikin teistä on huolissaan myös valtion taloudesta — että kun liikenteen sisältö muuttuu ja sähköistyy ja tulee vaihtoehtoja nykyisille bensa- ja dieselautoille, meidän tulokertymämme valtiolle pienenee merkittävästi, kuten edustaja totesi. Siksi on syytä yhteistuumin keskittyä nyt myös pohtimaan, mikä on jatkossa se tapa, millä liikenteestä kerätään tuloja yhteiseen kassaan. Edustajan mainitsema esimerkki on minusta vartenotettava vaihtoehto, ja samoja, muunlaisia ehdotuksia pohditaan nyt tulevaisuuden energiaverotuksen tiekartoissa, ja tämäntyyppiset ajatukset ovat välttämättömiä, jos ja kun meidän hyvinvointimme perustuu [Puhemies koputtaa] myös liikenteestä kerättäviin maksuihin.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia. — Edustaja Satonen, olkaa hyvä.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 140/2021 vp

16.22 Arto Satonen kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tämä viimeaikainen hinnannousu, kuten ministeri Lintilä sanoi, johtuu maailmanmarkkinahinnasta, mutta kyllä se on nyt pakko hallituksenkin myöntää, että tämä aiemmin tehty polttoaineveron korotus osuu kyllä äärimmäisen huonosti tähän tilanteeseen. Tässä on kyse erittäin vakavasta asiasta myös siitä näkökulmasta, kannattaako ihmisten käydä kauempaa töissä — kannattaako kymmenien kilometrien päästä lähteä pienipalkkaiseen tai edes keskipalkkaiseen työhön, kun kustannukset kasvavat. Ja kun tähän vielä lisätään tämä ministeri Harakan malli, kaikkien aikojen kannustinloukku, jossa esimerkiksi maaseudulla asuva työtön saa korvauksen mutta maaseudulla asuva pienipalkkainen, joka käy kymmenien kilometrien päässä töissä, ei saa, niin tämä on kyllä sellainen kannustinloukku, että tämä vaikuttaa tosi pahasti työllisyyteen. Kysynkin: aiotteko huolehtia edes siitä, että työmatkavähennystä korotetaan samassa suhteessa kuin missä polttoainekustannukset nousevat?

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Ministeri Saarikko, olkaa hyvä.

16.23 Valtiovarainministeri Annika Saarikko (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Hallituksen ratkaisusta bensa- ja dieserveron korotukseen on yli vuosi aikaa, ja nämä keskustelut bensa hinnannoususta ovat kärjistyneet nyt erityisesti tämän maailmanmarkkinahinnan nousun vuoksi, mitä edustaja Satonen tässä hyvin kuvaili. Olen kanssanne samaa mieltä, että ihmiselle, joka tarvitsee autoa liikkuakseen työhön, työn vastaanottamisen pitää olla aina kannattavaa ja silloin myös työhön liikkumisen pitää olla järkevän hinnaista. Yhdyn tähän näkemykseenne.

Pidän kysymystä huomattavasti vastuullisempana, koska ettehan tekään, kokoomus, jos oikein olen ymmärtänyt, täällä ole esittäneet mitään bensaveron alennuksia 25 prosentilla, niin kuin perussuomalaiset tekevät. Yhä totean, että jos tekee näin ison poliittisen avauksen, on vastuullinen kertomaan, mistä sen aikoo rahoittaa, tämän miljardiluokan esityksen, jonka taustalla on pohjimmiltaan öljyn maailmanmarkkinahinta, jolle Suomen hallitus ei valitettavasti voi mitään.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Edustaja Viitanen, olkaa hyvä.

16.24 Pia Viitanen sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Pitää olla huolissaan kansalaisten elämisen kustannuksista, ja on muistettava, että viime hallituskaudella perussuomalaiset esimerkiksi nostivat bensa veroa ja samaan aikaan vieläpä leikkasivat eläkeitä. [Eduskunnasta: No niin!] Se oli aika huono yhtälö eikä toiminut, sen olemme nähneet, ja ainakin täällä tämän hallituksen aikana veropolitiikassa on koko ajan korostettu sitä, että samaan aikaan, kun pidämme hyvää huolta ympäristöstä, kiinnitämme huomiota myös sosiaaliseen oikeudenmukaisuuteen ja alueelliseen tasa-arvoon.

Näin ollen pyydän, ministeri Saarikko, voitteko vielä kerran toistaa hallituksen linjauksen siitä ja vanhoa, että bensaveroa ei tulla enää nostamaan tällä hallituskaudella, [Naurua perussuomalaisten ryhmästä] ja kertoa, miten voimme noin muuten edistää verotuksen oikeudenmukaisuutta, mikä tällä hallituksella on hienosti ollut esillä.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia. — Ministeri Saarikko, olkaa hyvä.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 140/2021 vp

16.25 Valtiovarainministeri Annika Saarikko (vastauspuheenvuoro): Kiitos, arvoisa puhemies! Minusta tämä keskustelu, mitä käydään, on sillä tavalla tärkeää, että kyllä autoaan tankkaava ihminen tällä hetkellä todella on harmissaan ja suutuksissaan bensiinin hinnasta. Täällä kukaan ei varmasti ole tästä asetelmasta eri mieltä. Uskon, että me jaamme myös näkemyksen siitä, että politiikan pitää olla oikeudenmukaista, [Perussuomalaisen ryhmästä: Mitäs konkreettisesti?] mutta samalla politiikan pitää aina olla oikeudenmukaisista myös tulevien sukupolvien nimissä. Niin kuin liikenneministeri täällä kuvaili, liikenne on muuttumassa. Se muutos ei tapahdu yhdessä yössä, ja sen pitää olla oikeudenmukaista myös niille, joilla ei ensimmäisenä ole varaa hankkia sähköautoja, mutta sitä muutosta markkinavoimat vievät jo eteenpäin, ja siksi koko liikenteen verotusta ja koko järjestelmää on meidän päättäjien vähitellen alettava miettimään. Tällä muutoksen ajalla meille tulee kuoppaisia kohtia, ja siksi oikeudenmukaisuus ja siitä puhuminen on erityisen tärkeää. Siksi tämä hallitus ei ole kiristänyt työn verotusta. Päinvastoin me olemme esimerkiksi korottaneet pienimpiä eläkkeitä. Ja siksi me emme tule [Puhemies koputtaa] kiristämään bensiiniverotusta.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia. — Edustaja Grahn-Laasonen, olkaa hyvä.

16.26 Sanni Grahn-Laasonen (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Näiden vakuuttelujen keskellä täytyy kuitenkin huomauttaa, että hallitus on korottanut polttoaineveroa. Usein saan palautetta siitä, että kansalaiset kokevat hyvin usein, että tämä keskustelu etäännyttää arjesta: siellä arjessa ne kustannukset nousevat, mutta sitten täällä kuitenkin vakuutetaan muuta.

Haluaisin kysyä teiltä siitä, kun vakuutetaan ja ollaan yhtä mieltä siitä, että pitkien etäisyyksien maassa, jossa autoilu on välttämätöntä, meidän pitää huolehtia ihmisten mahdollisuuksista liikkua arkena töihin ja harrastuksiin ja niin edelleen, ja samaan aikaan sitten on kaikki perusteet — ja uskon, että siitäkin ollaan yhtä mieltä — tehdä ratkaisuja, joilla päästöjä vähennetään, haluaisin kysyä niitä konkreettisia ratkaisuja: miten tämä yhtälö mahdollistetaan niin, että ihmisten on edelleen mahdollista liikkua mutta kuitenkin pystymme tekemään näitä ratkaisuja realistisella tavalla?

Ongelma tässä kokonaisuudessa, joka eduskunnassa on käsiteltyssä EU:n ilmastopakettiin liittyen, on se, että meillä on täysin puutteelliset vaikutusten arvioinnit. [Puhemies huomauttaa ajasta] Haluaisin kysyä: miten Suomi vaikuttaa Euroopan unionissa niin, että tämän meidän pitkien etäisyyksien maan erityisolosuhteet huomioidaan?

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Aika. — Ministeri Saarikko, olkaa hyvä.

16.28 Valtiovarainministeri Annika Saarikko (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Eurooppaministeri voinee vastata vielä tarkemmin siihen, mitkä ovat vaikutusmahdollisuutemme EU:ssa laajemmin, mutta kyllähän koko Suomen liittyminen EU:hun on vahvasti sidoksissa siihen, että liittymissopimuksessa maamme erityisolosuhteita on otettu huomioon, oli kysymys sitten aluekehitysrahoista tai vaikkapa maataloudesta ja olosuhteista sen toteuttamiseen.

Edustaja Grahn-Laasonen, ymmärrän kyllä, että tämä tilanne paineistaa kokoomuksenkin nyt sanomaan, että kyllä se hallitus on ollut ikävä näissä polttoaineveroratkaisuissa,

Pöytäkirjan asiakohta PTK 140/2021 vp

[Oikealta: No niinhän se on!] mutta myös teidän valtiovarainministerikaudellanne tehtiin vastaavia ratkaisuja. Ja on reilua kertoa mittakaavasta: hallituksen veronkorotusratkaisu oli 5—7 sentin luokkaa, ja mittakaava nousussa on nyt valitettavasti huomattavasti suurempi. Eri puolilla Eurooppaa käydään tätä samaa keskustelua, ja vaikka nyt tämän asian osalta koemme, että meillä on huono tilanne, haluan suhteuttaa sen: eri puolilla Eurooppaa kotitalouksissa pohditaan, riittävätkö rahat talon pitämiseen lämpimänä [Puhemies koputtaa] tulevana talvena. Energiaköyhyys on totta, [Puhemies: Aika!] mutta olen erityisen iloinen meidän energiahuoltovarmuudesta, joka on pitänyt meillä [Puhemies: Aika!] esimerkiksi sähkön hinnan verrattain kohtuullisena.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Poikkeuksellisesti myönnän tässä tilanteessa puheenvuoron vielä eurooppaministerille — minuutti.

16.29 Eurooppa- ja omistajaohjausministeri Tytti Tuppurainen (vastauspuheenvuoro): Kiitos, arvoisa puhemies! On erittäin tärkeitä, että Suomi vaikuttaa aktiivisesti ja oikea-aikaisesti, ja EU-selonteosta, josta meillä on käytettävissä myös suuren valiokunnan oma mietintö, löytyy ne selkeät askelmerkit Suomen vaikuttamiselle. Me vaikutamme ennen kaikkea komissioon, joka tekee esityksiä, me vaikutamme kulloinkin kyseessä olevaan puheenjohtajamaahan ja sitten erilaisissa maaryhmissä, joissa kulloinkin käsiteltävänä olevassa asiassa Suomi löytää samanmielisiä kumppaneita.

Meillä on erityisasema jo liittyen Suomen jäsenyysvaiheeseen, jossa on todennettu se, että me olemme pitkien välimatkojen pohjoinen, harvaan asutettu maa, ja tämän erityisaseman perusteella olemme muun muassa onnistuneet nyt käynnistettyyn monivuotiseen rahoituskehikseen neuvottelemaan pääministeri Marinin johdolla 100 miljoonan euron erityisrahoituksen. Se on merkittävä tunnustus, kun Suomen pohjoiset, pitkien välimatkojen ja harvaan asutun maan erityisolosuhteet on tunnustettu, ja sen puolesta jatkamme töitä.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia. — Edustaja Harjanne, olkaa hyvä.

16.30 Atte Harjanne vihr (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kuulostaa siltä, että täällä on jälleen kerran vähätelty ilmastotoimien tarvetta ja ehkä liioiteltu niiden kustannuksia. Täytyy vielä kerran vääntää rautalangasta, että sellaista vaihtoehtoa ei ole, että niitä ei tehtäisi. Se on kaikkein kalleinta, ja sen tietävät taloustieteilijät, sen tietää elinkeinoelämä, ja sen tietää hallitus, mutta tuntuu, että oppositio ei sitä vielääkään ole ymmärtänyt.

Tässä on käyty hyvin läpi se — vaikkei ilmasto kiinnostaisikaan — että se hinnan nousu ei johdu niinkään veroista vaan maailmanmarkkinahinnasta, ja silti esitetään politiikkaa, joka syventää ja pitkittää riippuvuutta tuontifossiilienergiasta. Pidän sitä vastuuttomana. [Oikealta: Olisihan meillä ollut kotimaistakin!]

Mutta reilu siirtymä on tärkeää. Oikeudenmukaisuus on tärkeää. On keskeistä, että tämä siirtymä tehdään niin, että kukaan ei putoa kyydistä, ja olisin vielä kysynyt hallitukselta: mitä toimia on tehty ja mitä on putkessa sen eteen, ettei kukaan jää kyydistä, kun me rakennetaan hiilineutraalia, kestävää, luontokatoa torjuvaa hyvinvointivaltiota?

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Pääministeri, olkaa hyvä.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 140/2021 vp

16.31 **Pääministeri Sanna Marin** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Edustaja Harjanteen kysymys oli erittäin hyvä ja puheenvuoro oli erittäin hyvä. Tosiasioiden tunnistaminen on viisauden alku, ja tosiasia on se, että ilmastonmuutos on ihmiskunnan vakavin uhka, [Juha Mäenpään välihuuto] ja tätä uhkaa me emme pysty torjumaan millään muilla kuin niillä toimenpiteillä, mitä me tänä päivänä teemme. Me näemme, että energian hinta kaikkialla Euroopassa on koholla, ja tämä johtuu siitä, että fossiilisten polttoaineiden hinnat ovat nousussa. Ne ovat nousussa, ja sen vuoksi nyt, tulevaisuuteen kun katsomme, on entistä tärkeämpää satsata ja panostaa uusiutuviin energialähteisiin, energiaan, joka tehdään myös täällä Suomessa ja kestäväällä tavalla. Tämä on ainoa kestävä tie ulos.

Meidän pitää nähdä, missä meidän suuntamme on, ja toimia jo ennakkollisesti sen mukaisesti, niin että tulevaisuudessa voimme pitää huolta siitä, että ihmisten energian hinta on kohtuullista. Tämä varmistetaan kaikkein parhaimmalla tavalla tietenkin uusiutuviin polttoaineisiin perustuvalla politiikalla ja sillä, että me pidämme huolta siitä, [Puhemies koputtaa] että teemme näitä toimia riittävän ajoissa, [Puhemies: Kiitoksia!] niin että emme ole ongelmissa, [Puhemies: Aika!] kuten tällä hetkellä näemme fossiilisten polttoaineiden osalta.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Myönnän vielä yhden vastauspuheenvuoron tähän kysymykseen. — Edustaja Purra, olkaa hyvä.

16.32 **Riikka Purra ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Kuten tiedämme, hallitus haluaa ajaa maailman kunnianhimoisinta ilmastopolitiikkaa, ja se tarkoittaa muun muassa sitä, että se haluaa olla hiilineutraali vuonna 2035 eli huomattavasti aiemmin kuin esimerkiksi Euroopan unioni tai meidän oleelliset kilpailijamaamme, ja tämä ei tule ilmaiseksi, tästä tulee huomattavia kustannuksia. Jos katsotaan julkisen talouden suunnitelmaa ja siellä kohtaa hiilineutraalista Suomesta 2035, niin siihen varatut rahat ovat moninkertaiset verrattuna siihen, mitä tämä perussuomalaisten esittämä 25 prosentin veronalennus sähkön ja liikenteen polttoaineiden verotukseen maksaisi. Tämä on arvovalinta: ensin suomalainen vai maailmanparantaminen?

Edelliset puheenvuorot pääministeriltä ja edustaja Harjanteelta olivat aivan hyviä, mutta valitettavasti haluan huomauttaa, että näillä toimilla te ette paranna globaalia ilmastoa.

Ja tämä oli myös vastaus valtiovarainministeri Saarikolle, vaikka kyseessä onkin tietenkin hallituksen kyselytunti.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitos. — Ministeri Saarikko, olkaa hyvä.

16.33 **Valtiovarainministeri Annika Saarikko** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Vaikka onkin hallituksen kyselytunti, niin rohkenen sanoa, että vastaus ei tyydyttänyt, edustaja Purra.

Ensinnäkin haluan todeta vielä näistä hallituksen aiemmista ratkaisuista: Me emme ole korottamassa bensaveroa, [Välihuuto perussuomalaisten ryhmästä] ja niiden ratkaisujen kanssa, mitkä on tehty aiemmin vaalikaudella, samaan aikaan on tehty vastaava veronkevennys ansiotuloihin. Se hinnannousupohdinta näkyy tietenkin huomattavasti helpommin bensapumpulla kuin verolapussa tai netistä sitä katsoessa.

Esitykseenne siitä, että hiilineutraalisuustavoitetta ei vietäisi eteenpäin: Sanoitte, että suomalaiset ensin. Minä aina sanon, että myös tulevat sukupolvet ensin, ja siksi ilmaston-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 140/2021 vp

muutosta kannattaa torjua. [Ben Zyskowiczin välihuuto] Teidän esityksenne hiilineutraalisuustavoitteen siirtämisestä ei tuo vielä yhtään euroa pöytään. Esimerkiksi jos esitätte vaikkapa TEMin kaikkien energiatukien poistamista, joilla vauhditetaan uusiutuvan energian ja uuden energiateknologian käyttöönottoa, tai ympäristöministeriön avustuksia, siis kannusteita, porkkanoita, kotien energiaremontteihin, jos nämä kaikki jätettäisiin pois — sitäkö te esitätte? — [Riikka Purran välihuuto] siitäkään ei vielä tule [Puhemies koputtaa] sitä miljardia kasaan. [Jani Mäkelän välihuuto]

Kysymyksen käsittely päättyi.